

Doruľa, Ján

Slavistický kabinet Slovenskej akadémie vied

Opera Slavica. 1999, vol. 9, iss. 1, pp. 45-46

ISSN 1211-7676

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/116856>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Slavistický kabinet Slovenskej akadémie vied

Ako samostatné pracovisko Slovenskej akadémie vied bol Slavistický kabinet zriadený uznesením Predsedníctva SAV. Svoju činnosť začal 1. marca 1995. Predsedníctvo SAV schválilo aj zriaďovaciu listinu a vedeckovýskumnú náplň nového pracoviska SAV.

Slavistický kabinet SAV (ďalej SK SAV) je vedeckovýskumné pracovisko. zamerané na výskum slovanských jazykov a kultúr, predovšetkým na výskum vzťahov slovenského jazyka a kultúry s inými slovanskými jazykmi a kultúrami i na výskum slovensko-latinských, slovensko-maďarských a slovensko-nemeckých vzťahov najstaršieho a staršieho obdobia. Zameriava sa nielen na jazykovedné, ale aj na historické, národopisné, umenovedné a literárnovedné výskumy z porovnávacieho hľadiska, v interdisciplinárnej internej a externej spolupráci. Je časovo a organizačne prvým stupňom, základom budovania Slavistického ústavu ako interdisciplinárneho slavistického výskumného centra.

SK SAV je zároveň aj koordinačné centrum a organizačná základňa slavistických výskumov na Slovensku; v spolupráci so Slovenským komitétom slavistov a s Maticou slovenskou udržiava kontakty so slavistickými výskumnými pracoviskami v zahraničí, stará sa o organizáciu domácich i medzinárodných slavistických vedeckých podujatí, o vydávanie a redigovanie slovenského slavistického časopisu *Slavica Slovaca*.

Program svojej vedeckovýskumnej činnosti plní SK SAV podľa svojich kadrových a materiálových možností a podľa možností, ktoré pri jeho plnení poskytuje spolupráca s Maticou slovenskou a s ďalšími partnerskými pracoviskami v rámci SAV, vysokých škôl a iných inštitúcií doma i v zahraničí. S viacerými takýmito inštitúciami má SK SAV uzavreté dohody o spolupráci. Plnenie viacerých úloh bolo v doterajšom rozsahu možné len vďaka podpore viacerých mimoakademických inštitúcií.

V začiatkoch svojej činnosti plnili kmeňoví pracovníci SK SAV jednotlivé časti Programu jazykovedného slavistického výskumu na Slovensku (pozri *Slavica Slovaca*, 24, 1989, s. 201-210).

Vo výskumnom programe kabinetu je napr. príprava vedeckého vydania rukopisu prvého slovenského prekladu Biblie z polovice 18. storočia, v rámci výskumu slovensko-ukrajinských a slovensko-rusínských vzťahov sa pripravuje na vydanie slovníka zemplínskych a užských nárečí zo slovensko-ukrajinského etnického pomedzia, prebiehajú terénne a archívne výskumy v rámci riešenia projektov *Slováci na Zakarpatskej Ukrajine a slovensko-ukrajinské pomedzie a Slovensko-ukrajinské a slovensko-rusínske vzťahy v období národného obrodzenia*, do oblasti výskumu slovensko-ruských vzťahov patria práce na príprave vydania *Slovensko-ruského právnicko-ekonomického slovníka* a do oblasti slovensko-bulharských vzťahov práce na príprave vydania bulharsko-slovenského slovníka stredného typu. Pracuje sa na úlohe *Výskum latinských písomností 16.-18. storočia vo vzťahu k Slovensku*, skoro sa rozbehnú práce v úlohe *Kultúra re-*

holných spoločností na Slovensku z hudobného, jazykového a literárneho hľadiska a v úlohe Slovensko-poľské pomedzie – jazyk, ľudová kultúra a dejiny osídlenia.

Vedeckovýskumné programy SK SAV plnia aj spoločenské potreby: v ich centre je slovenský jazyk, slovenské dejiny, slovenská kultúra. Skúmajú sa vo vzťahu k iným, predovšetkým slovanským jazykom, dejinám, kultúram. Výskum slovensko-latinských, slovensko-maďarských a slovensko-nemeckých vzťahov v spomínanom zmysle má osobitný význam pri objasňovaní mnohých javov z vývinu slovenského jazyka, dejín a kultúry. Ich zahrnutie do našich slavistických výskumov je prirodzené a opodstatnené.

Naše výskumy sú výskumy vzťahov v najširšom zmysle a rozsahu. s úsilím o komplexnosť. Výsledky výskumov majú podať obraz, ktorý sa približuje k skutočnému priebehu vývinových procesov; jednotlivé vedecké disciplíny rešpektujú výsledky skúmania spolupracujúcich disciplín, zabudúvajú ich do svojho výsledného pohľadu.

Táto informácia je krátkou, zhustenou charakteristikou mladého pracoviska Slovenskej akadémie vied, s najzákladnejšími údajmi o zameraní jeho výskumného programu a o východiskách tvorby tohto programu. Je v ňom dosť priestoru aj pre našu spoluprácu, ktorá by sa mala zintenzívniť v záujme oboch strán. Osobne by som chcel vysloviť presvedčenie, že to bude partnerská spolupráca v zmysle odkazu Ľudovíta Štúra, ktorého historickú platnosť tak obdivuhodne potvrdzuje naša súčasnosť.

Ján Doruľa